

Püha, kuid müristav

Viljandi pärimusmuusika festival on täie hooga käima läinud ja nii nagu tänavune teema «Püha müristus» lubab, leiab sealt nii pühalikke hetki kui lõbusat müristust. Kõike vahepealset muidugi samuti.

LK 4 ja 7

Kiire tiir ajaloos

Juba mitu aastat on noored giidid südalinnas tuuridel tutvustanud soovijatele Viljandit. «Sakala» tegi ühe ekskursiooni kaasa.

LK 8

Soome ametiühingud pole sealsele riigile pikemas perspektiivis teps mitte kasulikud.

VILLU MAAMÄGI, aktsiaseltsi VMT Ehitus juhatuse liige
LK 3

«Sakala» juhtkiri

POLITSEI

Lahkuva piirkonnakonstaabli ametikoht jääbki tühjaks

TOOMAS KOITMÄE
sakala@ajaleht.ee

Sel nädalal teatas Paitu, Kõpu ja Pärsti valla piirkonnakonstaabel Andres Pihlak, et lahkub omal soovil töölt. Asendajat talle enam ei otsita, sest selle ametikoha perspektiiv on väike.

Järgmisel reedel Viljandi politseijaoskonnas paiknevast kabinetist lahkuv Andres Pihlak rääkis, et armastatud töökohast ajendas teda loobuma soov parandada perekonna elujärge. Tema sõnul ei ole lõpmatuseni võimalik missioonitundest tööd teha ning juba ülejäämisel nädalal proovib ta kätt uuel ja tasuvamal ametikohal. Esialgse plaani kohaselt saab senisest korrakaitsejast autojuht.

Ei suuda erasektoriga konkureerida

Viljandimaa politseijuht Alvar Pähkel ütles «Sakalale», et temal isiklikult on kolleegi lahkumisest kahju, aga ta mõistab teo motiive. «Igaüks soovib oma elujärge parandada ja kahjuks teame ka seda, et politsei palk erasektori omaga tihti konkureerida ei suuda,» nentis Pähkel.

Asendajat Pihlakule ei otsita ja piirkonnakonstaabli tööd hakatakse politseijuhi sõnul tegema nii-öelda grupisüsteemina. See tähendab, et kõik allesjäänud konstaablid hoiaavad ühiselt silma peal kogu Viljandimaal ja Pähkli kinnitust mööda ei jää korrakaitse valdades kindlasti tagamata.

«Viimasel ajal ongi süstemeid liikunud seda teed, et rohkem pannakse rõhku operatiivsele korrakaitsele ja kohalike inimeste igapäevaprobleeme lahendab politsei järjest vähem,» selgitas ta.

Politseijuhi jutu järgi kinnitab piirkonnakonstaablite osa vähenemist ka töik, et viimase paari aasta jooksul on Viljandimaal ametist lahkunud küm-

Järgmisest reedest riputab senine Pärsti, Kõpu ja Paitu valla piirkonnakonstaabel Andres Pihlak töövormi kappi ja otsib paremat sissetulekut erasektorst. Edaspidi tagavad nendes kolmes vallas korrakaitse teiste piirkondade konstaablid.

MARKO SAARM

mekond korrakaitsejast. «Mõned aastad tagasi olime konstaablite arvult Eestis esirinnas ja Viljandimaal oli meid umbes 25,» ütles Pähkel. Lahkujate seas on olnud tema andmetel neid, kes soovivad ametireedelil töusta; neid, kes vahetavad lihtsalt elukohta, ning neid, kes suunduvad madala palga tõttu erasektoris. Muidugi on ka pensionile jääjaid.

«Kui lahkujaks on piirkonnakonstaabel, ei ole meil mõtet talle asendajat otsida, sest üldine üleriigiline areng selle ametikohale suurt perspektiivi ei luba,» nentis Pähkel.

Vallajuhid on politsei seda laadi otsuste pärast mures. Paitu vallavanem ja Viljandimaa omavalitsuste liidu juht Ene Saar ütles «Sakalale», et tema jaoks oli piirkonnakonstaabli lahkumine väga kurb ütlus. Tema sõnul oleks ka lihtne konstaablivahetus kohalike inimestele raske, aga nüüd võib inimestel võimalus turvalisust puudutavatele muredele lahendus leida üldse kaduda.

«Mina ei poolda operatiivsele korrakaitsele täielikku üleminekut juba sellepärast, et ma ei usu, et Viljandi politseil

on selleks piisavalt ressursi,» rääkis Saar. «Politseinikud töötavad niigi suure koormusega.»

Turvalisuse järgi valitakse elukohta

Ene Saare sõnul on uuringud näidanud, et väikestes kohades elama asumist kaaluvad inimesed jälgivad kolme faktorit: töökohad, teed ja turvalisus. «Ma kardan, et lähiajal kaotame turvalisuse kvaliteedi ja sellega maale elama asumist kindlasti ei reklaami,» lausub Saar.

Politseijuht Alvar Pähkel

Iga kunde on vaba otsustama, millise sönumi annab toitlustuskoha pidaja, kui ta pärimusmuusika festivali ajaks mingile kaubale näiteks 50 senti juurde paneb.

AP Mets

Ostame
metsakinnistuid,
kasvatavat metsa
ja põllumaad.

Info tel 434 2330, 505 7355.
E-post apmets@apmets.ee

ILM

24°

Täna puhub loodetuul kiirusega 4–7 meetrit sekundis. Sooja on 20–24 kraadi. Järve vee temperatuur oli eile pärastlõunal 20 kraadi. Päike tõuseb kell 4.58 ja loojub kell 21.49.

VILJANDIS

Laulumängude õpituba

Täna kell 13 õpetab Kati Soon waldorfskoolis 6–10-aastastele lastele laulumänge.

Lastelavastused

Täna kell 10 näeb Ugala teatri fuajees lavastust «Kolm paksu» ja kell 13 kultuuriakadeemias lavastust «Trollid».

Ants Taul õpetab torupilli tegema

Täna kell 18 on pärimusmuusika aida väikeses saalis torupilli meisterdamise töötuba.

MAAKONNAS

Politsei mõõdab kiirust

Homme kella 17–19 mõõdab politsei avalikult kiirust Imavere–Karksi-Nuia maanteel Mudiste–Vändra maantee ristmiku algusest Põltsamaa–Võhma maantee ristmikuni.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

JUHTKIRI

Folgi hind

Viljandi on täielikult pärimusmuusika festivali kütkeis. Mõnele siinsele söögikoha pidajale on folgirütmid mõjunud nii, et ta on hindu selleks nädalavahetuseks mürinal tõstnud. Vaat et oma paar-kümmend protsenti.

Nimetatud muusikafestivali eel peavad siinsete toitlustuskohtade juhid esitama endale mitu küsimust. Kas folgipäeviks tuleb rohkem töötajaid tuua? Mis kellaaajal lahti olla? Kas lühendada nädalavahetuseks menüüd?

Äripidajal on neis asjus otsustamiseks vabad käed nagu ka hinnapolitika kujundamises. Nii näevad ette vaba turumajanduse aluspõhimõtted. Pealegi: kui kiigata toidutänavale, saab kiiresti selgeks, et nii uljaid hindu kui seal ei kohta üheski alalises söögikohas. Tõsi, sel aastal näikse toidutänavade hinnad siiski mõistlikumad olevat kui paaril eelmisel.

Samal ajal on iga kunde vaba otsustada, millise sõnumi annab toitlustuskoha pidaja, kui ta pärimusmuusika festivali ajaks mingi kauba hinnale näiteks 50 senti juurde paneb.

Pole kahtlustki, et üks osa inimesi ei näe sellises teguviisis mitte midagi ebameeldivat, teine osa võib aga olla sellest häiritud. Sisuliselt annab ju äripidaja niiviisi toimetades mõista, et külalised on praegu esikohal ning kohalikud kliendid, kes toovad oma raha tema ärisse kogu ülejäänud aasta, tagaplaanil.

Usutavasti on hindu tõstnud toitlustuskohtade pidajad veendunud, et see on nende äridele kasuks. Noos, mille võib festivalist maksimumi võttes kokku ajada, on ju tööpoolest märkimisväärselt suur. Iseküsimus on see, kui palju on ikkagi neid inimesi, keda kõikuvad hinnad panevad näiteks lõunatamiseks edaspidi mõnd teist kohta otsima.

REPLIIK

Säte ja mõte

Sattusin ükskord Viljandi piiril politsei pihtide vahele, sest polnud jätnud mõnisada meetrit eemal raudtee ülesõidul stoppmärgi ees oma autot päris seisma. Ehkki püüdsin eslotsa vormikandjat vaidlusesse vedada, sulges ta minu suu otsekohe teatega, et eksimuse salvestas teise, eravärvis politseiauto videokaamera ning kui mul peaks olema südikust nõuda lindi ülevaatamist, võib minu karistus esmalt kavandatud soolasemaks kujuneda.

Nii surusingi trotslikult hambad risti ja võtsin trahvilehe vastu. Kui võtta eeskirja sõna-sõnalt, siis olin tööpoolest rikumise toime pannud, sest peatasin sõiduki peaaegu, aga mitte täielikult. Ometi leian, et seaduse mõtte seisukohalt olin süütu.

Mis siis on kõnealuse sätte eesmärk? Eks ikka kohustada roolikeerajat veendumata, et raudteed ületada on ohutu. Kogu lugu. Ja seda ma tegin! Panin auto peaaegu seisma, küünitasin end ettepoole ja sain kinnituse, et kummaltki poolt ei lähene rongi. Seejuures olin raudteest veel nii kaugel, et saanuksin ohu korral rattad täielikult blokeerida.

Kumb on siis ikkagi olulisem, kas seaduse mõte või säte? Minu meelest esimene. Ja mitte ainult liikluses.

Iga kunde on vaba otsustada, millise sõnumi annab toitlustuskoha pidaja, kui ta pärimusmuusika festivali ajaks mingi kauba hinnale näiteks 50 senti juurde paneb.

Nädala foto. Püha puristus

Neljapäeval alanud järjekordse Viljandi pärimusmuusika festivali teemaks on valitud «Püha müristus». Korraldajad soovivad sellega juhtida tähelepanu peorituaalidele nii meil kui mujal maailmas.

Kui folgipeo teema aasta-aastalt muutub, siis üks asi näikse olevat alati ühtemoodi: mütsiga ei tule lööma ükski muusikafestivalil üles astuv esineja. Sellele fotoobjektiivi ette jäänud muusikule on puhkpilli mängimine ilmselgelt mookamööda. («Sakala»)

KÜSITLUS

Kas tänavusel festivalil torkab silma midagi teistsugust kui tavaliselt?

MARI-LIIS PANOV, raamatu- koguhooldja

EEVA KATUS, õpetaja

HENRIK HINRIKUS, pillimees

Olen folgil käinud juba kümme aastat. Kuigi elan nüüd Helsingis, tõmbavad mind siia juuli lõpuks tagasi just ürituse traditsioonilisus ja sümpaatne õhkkond. Pärimetri üle on mul hea meel. Festivali toidualal tahaks võib-olla veel rohkem näha igasuguseid ökoka- ja taimetoite, sest olen nende fänn. Pealegi sobib ökoteema folgiga hästi kokku.

Muidu olen festivalil tihti käinud, kuid eelmine aasta jäi vahele ning seetõttu riivas minu silma kohe folgiala ette tekkinud aed. Visuaalselt on see häiriv, selleta nägi ala parem välja. Pärimetri efektiivsuse kohta ei oska ma midagi öelda, sest pole võrdlusmomenti. Minul ei olnud ebameeldivaid kogemusi ka siis, kui ala oli avatud kõigile.

Viimasel kahel aastal paigaldatud pärimeter on parim idee, sest hoiab enamiku joodikuid eemal. Oletame, et värvate taha tuleb kolmene kamp, sissepääs on kaks eurot, kokku läheb see neile niisii maksma juba kuus eurot. Arvatavasti siirduvad nad selle eest pigem viina ostma. Nii jääb folk ikka huviliste kohtumispäigaks.

MARGUS PRIKS, pillimees

LIINA SAAR, botaanika ja ökoloogia doktorant

NEIL GODSMAN, farmer

Folgi viis esimest aastat olid minu arvates parimad, siis käisid kohal tõesti ainult need inimesed, kes teadsid, miks nad siin on ja mida teevad. Pärimeter muidugi aitab, kuid ikka on see üritus muutunud liiga kommertslikuks.

Viibin folgil alles teist aastat ning tänavuse kohta ei oska veel täpset hinnangut anda, seda saab teha pühapäeval. Üldiselt olen pärimusmuusika festivalist vaimustuses: sinne õhkkond on ülipositiivne ning eriti meeldib mulle esinejate mitmekesisus.

ERET TALVISTE

PRÄÄNIK

Folgi esimesed päevad möödusid korrakaitstjate sõnul äärmiselt rahulikult.

PIITS

Inimesed jätavad kotti kogutud pakendid pahatihti konteineri kõrvale, sest ei viitsi neid ühekaupa avast sisse pista.

NÄDALA TSITAADID

«Püha müristus, kus on alles rahvast!»
Viljandi linnapea Loit Kivistik Viljandi pärimusmuusika peo avamisel («Sakala», 26. juuli)

«See riik on nii korrumpeerunud, et seal liigutatakse ainult siis, kui kõvasti altkäemaksu anda.»
Viljandilanna Ülle Roosi Kambodžast («Sakala», 26. juuli)

«Skulptuur ei pea ilmtin- gimata millegi vastu võitlema ega üht või teist re- volutsionääri kujutama. Selleks on ka teisi vahendeid.»
Skulptor Riho Kuld («Sakala», 26. juuli)

«Keemia ja füüsika tunduvad igavad ja rasked pea- aegu alati õpetaja süül.»
Üritustel keemia- ja füüsikaetendusi korraldava üli- õpilasfirma Kolm Põrsas- kest liige Taavet Kutsar («Sakala», 25. juuli)

«Miks värvib mõni proua ära huuled isegi prügi- ämbri väljaviimiseks, kõ- nelemata palju tähtsama- test tegevustest? Eks ikka selleks, et endal oleks ilus olla.»
Kunstnik Kaja Lepa («Sakala», 25. juuli)

«Polnudki nad ülikõvad, aga tuleviku suuri korv- pallistaare oli väljakul ilmselt mitu.»
Eesti korvpalli meistriliiga meeskonna Rapla Tyco ju- hendaja Indrek Ruut pärast Hallistes Ameerika idaran- niku ülikoolide parimate mängijatega peetud mängu («Sakala», 24. juuli)

«Siin ma olen näinud mi- dagi, mida USA-st naljalt ei leia: tenniseringkond on nagu suur perekond, kus kõik aitavad üksteist. Just nii see peakski ole- ma, siis kaob tenniselt ri- kaste spordiala kuulsus.»
Eestis käinud tuntud ten- nisetreener Dave Rineberg («Sakala», 23. juuli)

«Meie majast võib rahuli- kult ka lastega mööda ja- lutada. See, mida iga päev telerist näha võib, on pal- ju hullem.»
Viljandis Tartu tänavas asuva striptiisiklubi Eclipse juhataja Priit Kirs- klubi vaateakendest («Sakala», 23. juuli)

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

74.

Rahvusringhäälingu uudisteportali teatel leiab statistikaameti peadirektor Andres Oopkaup, et Eesti pensionisüsteem on jätkusuutlik eeldusel, et 2060. aastaks tõstetakse pensioniiga 74. eluaastani.

Praegu on ehitussektor Eestis ametiühinguga katmata. Soome ehitajate ametiühinguga ühisorganisatsiooni loomine võiks seda olukorda muuta.

EHITUS

Ametiühingute keskliit vaeb soomlastega ühisühingu loomist

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Eesti ametiühingu- te keskliit on alustanud Soome ehitajate ametiühinguga läbirääkimisi ühisorganisatsiooni loomiseks, et meie ehitustöölised oleks kättesaadav samasugune abi, nagu pakuvad põhjanaabrid.

Eesti ametiühingute keskliidu (EAKL) esimees Peep Peterson selgitas, et arutelu on alles algusjärgus ning selle küsimusega on kavas edasi minna sügisel, kuid ta kinnitas, et EAKL on tõepoolest asunud otsima kontakte, mille abiga luua Eestisse arvestatava sõnaõiguse ning hea teenustekomplektiga ehitajate ametiühing.

Juunis «Sakalale» antud usutluses tõdes Peterson, et osa suuri töövaldkondi on praegu siinmail ametiühingutega katmata. Pangandusvaldkonna kõrval tõi ta välja just ehitussektori.

Abi ja toetused

Peep Petersoni sõnul oleks Eesti ja Soome ehitajate ühisühingu suur pluss asjaolu,

et nii saaks Maarjamaa ehitustöölised muuta kiiresti kättesaadavaks juriidilise abi ja mitmesuguste fondide toetused. Samuti võiks soomlastega kahasse tegutsemine soodustada eestlastest ehitajate ametiühingusse astumist.

«Soome ehitajate ametiühing on kindel kaubamärk», hindas ta. «Liikmelisuse suurenemine on selle võrra tõenäolisem, et Soome ametiühingul on suurem usaldusväärus kui nii-öelda tühjalt kohalt tekkinud ühingul.»

Põhjanaanabrite ehitajate ametiühingu kodulehe andmeil on see 85 000 liikmega üks suuremaid sealse ametiühingute keskliidu organisatsioone.

Selliste rahvusvaheliste ametiühingute loomises pole maailmas midagi erakordset. Peep Peterson tõi näiteks, et Kanadal ja USA-l on selliseid ühisühinguid palju, samuti on need levinud Põhja-Aafrikas. Näiteks transpordi valdkonnas, eriti merenduses, on riikidevaheline väga tihe koostöö tema andmetel täiesti tavaline.

Peep Petersoni ütlemist mööda soodustab Eesti ja Soome ühisametiühingu toimimise hõlbustamist asjaolu, et paljud Eesti ehitajad käivadki Soomes töö. Maailmapraktika on tema sõnul näidanud, et rahvusvahelise ametiühingu õn-

nestumises mängib rolli just kahasse toimetavate riikide tööjõuturu ühtsus.

Asjaolu, et Soomes makstakse tunduvalt kõrgemat palka kui Eestis, Peterson takistust ei näe. Tema hinnangul võiks ühise ametiühingu loomine muuta põhimõtted, mille järgi Eestis töölepinguid sõlmitakse, Soome omadega sarnaseks. «See, et töötasud on Eestis ja Soomes erinevad, on paratamatus.»

Aitaks parandada tööolusid

Küsimusele, kas soomlastega ühise ehitajate ametiühingu loomine võiks aidata Eestis ka näiteks tööohutusnõuetest kinnipidamist parandada, vastas Peep Peterson, et üleöö midagi kindlasti ei muutuks.

«Ka Soomes leidub piisavalt ehitusobjekte, kus neid reegleid ei järgita. Eriti kui seal on võõrtöölised, kellel on ka endal sellest ükskõik,» rääkis Peterson. Ta lisas aga, et pikemas perspektiivis võiks usaldusväärne ametiühing ka tööolusid parandada. «Tahan rõhutada, et tööinspeksioon on muutunud järjest tublimaks. Objektide külastamisel tehakse üha paremat tööd.»

Soome ehitajate ametiühingu juhtkonnaga ei õnnestunud «Sakalal» eilse tööpäeva jooksul ühendust saada.

KOMMENTAAR

VILLU MAAMÄGI, aktsiaseltsi VMT Ehitus juhatuse liige

Võib-olla ei suuda ma pilti tervikuna näha, kuid suhtun ideesse soomlastega ühine ehitajate ametiühing moodustada ettevaatlikult. Leian, et Soome ametiühingud pole sealsele riigile pikemas perspektiivis teps mitte kasulikud.

Iga aasta 1. aprillil teevad nad teatavaks, kui palju sel aastal palka tuleb tõsta, kuid majanduse olukorraga nad alati ei arvesta. Et ametiühingu kätte on koondunud väga suur jõud, jääbki tööandjal üle kolm võimalust: leida palgatõusuks kuskilt raha, hakata inimesi koondama või oma äri ukseid sootuks sulgeda.

Olen seni kõigi oma töötajatega palga- ja muud tingimused soliidiselt kokku leppinud ning teen seda ka edaspidi. Juhin firmat nii, et ametiühingu sekkumise järele ei teki vajadust.

Ohtlikud kaevud kaeti kaantega

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandis Männimäel omaaegse KEK-i kontorihoone juures liikujaid ohustanud pehkinud kaantega kuivenduskäevud, millest «Sakala» nädala keskel kirjutas, olid eile lõunaks saanud uued turvalised katted.

KEK-i kontorihoone kõrval, kus peatuvad suviti lõbustuspark ja tsirkus, varitses liikujaid varem oht auku kukkuda, sest mitme sealse kuivenduskäevu puust katted olid pehkinud.

Kaevukaante lauad olid nii pudedad, et oleksid võinud täiskasvanud inimese raskuse all murduda, ning samas piisavalt kerged, et uudishimulikud lapsed saanud neid kohalt ära tõsta. Nüüd on need asendatud märksa raskemate metallkaantega.

Kes täpselt ohu kõrvaldamise ette võttis, pole toimetu-

sele teada, sest aadressi Männimäe tee 28 kandva kinnistu omanikfirma Vivikoop kontakttelefonilt polnud võimalik eile kedagi kätte saada. Paar päeva varem oli samal numbril tundmatu meeshääl vastanud, kuid tema keeldus resoluutselt ajakirjandusega mis tahes teemal suhtlemast.

Viljandi Veevärgi juhataja Toomas Porro tähelepaneku kohaselt on mõnekümne aasta eest kinnistule rajatud kaevud ilmselt osa haljasala all olevast drenaažist.

Kui eelkirjeldatud kohas sai oht pärast «Sakala» uudisloo ilmumist kiiresti kõrvaldatud, siis Reinu tee ja Viljandi ringtee ristmiku juures olev kaaneta kaev, millele leht ühe lugeja vihje põhjal samuti tähelepanu juhtis, on paraku senijani endises seisus.

Et viimastel aastatel on Eestis juhtunud ridamisi õnnetusi, kus inimesed on kukkunud kaaneta või pehkinud kattedega kaevu, palub «Sakala» oma lugejatel ka edaspidi seesuguseid kohti märgata ning nendest toimetusele teada anda.

Kui veel nädala keskel katsid kuivenduskäve pehkinud puust kaaned, siis eileks olid need asendatud metalsetega.

Kauba tänavale folgi ajal autoga ei pääse

Alates neljapäeva pärastlõunast on paaril Viljandi kesklinna tänaval liiklus ümber korraldatud.

Kui muidu on autod vana linna sõitnud mööda Kauba tänavat ja sealt välja Väike-Turu tänavat pidi, siis nüüd on Kauba tänav suletud ning Väike-Turul liiklus teistpidi pööratud. Autoga ei pääse ka sellele Lossi tänavale lõigule, mis jääb Väike-Turu ja Kauba tänavavahel.

Viljandi linnavalitsuse majandusameti juhi Reevo Maidla sõnul korraldati liiklus ümber selleks, et autosid oleks kesklinnas vähem ning nii jalakäijatel kui juhtidel oleks folgipeo ajal turvalisem liigelda. Ta lisas siiski, et täpsem kommentaari saamiseks tuleb rääkida festivali korraldajatega.

Festivali pressipealik Erki Pruul selgitas, et autode

Festivali ajal ei ole autojuhtidel võimalik Kauba tänavale sõita.

voog suunati ümber ennekoike seetõttu, et muuseumi hoovist on saanud kontserdipaik. «Tänaväärse sissekäigu juures müüakse pileteid ning enne kontsertide algust koguneb sinna rahvama, keda autoliiklus ohustaks,» rääkis Pruul. («Sakala»)

Folkarite mürisev püha

Neljapäeva ühe populaarsema kontserdi andis mustlasansambel Fanfare Shukar Rumeeniast.

4 x ELMO RIIG

Festivalipassid on kuum kaup

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kuigi Viljandi pärimusmuusika festivali passid on ametlike kanalite kaudu läbi müüdud, võib neid endiselt hankida erasisikute käest ostes. Kõige suurem nõudlus näib praegu olevat tänaste soodushinnaga pävapasside järele.

Eile pakuti passe mitmes foorumis hinnaga 50–70 eurot. Odavamad pakkumised ei püsi kuigi pikalt, nii näiteks müüs kasutajanime all Santa esinev inimene 50 euroga müüki pandud passi maha vähem kui poole tunniga. Öhtu poole oligi saada enamasti 70-euroseid passe.

«Eks seda tule ikka ette, et varakult valmis ostetud pilet võib plaanide muutumise tõttu üleliigseks osutuda ja tuleb maha müüa,» nentis festivali pressipealik Erki Pruul vastuseks küsimusele, kuidas korraldajad suhtuvad passide järelturgu. «Festivali korraldajad siin omalt poolt takistusi tei-

nud pole. Niikaua kui pole teateid hangeldamisest ning pahahtlikust piletite kokkuostmisest ja edasimüümisest, oleme lubanud oma Facebooki ürituse all inimestel sellekohast infot jagada.»

Pruul lisas, et eelmise aasta festivali neljapäevaga võrreldes oli tänava pävapasside ja kontserdipiletite müük enam-vähem samasugune.

«Huvitava faktina võib välja tuua, et sel aastal oli hulk passiostjad kohale tulnud juba neljapäeval,» ütles Pruul. «Varem pole neid esimesel festivalipäeval nii palju olnud.»

Neljapäeval olid kolm populaarsemat kontserti Bombil-laz, Fanfare Shukar ja Nikns Suns.

Korraldajad annavad teada, et täna kell 18 Jaani kirikus esinema pidanud läti kandlemängija Laima Jansone kontsert jääb korraldajatest sõltumatutel põhjustel ära. Tema asemel annab samas lisakontserdi udmurdi lauljatar Maria Korepanova.

Korraliku kontserdi juurde käib ennastunustav kaasaelamine.

Dervišite lõputu pöörlemine võib kergesti pea ringi käima panna vaatajatel, kuid mitte pühameestel endil.

Maisitõlvikust lambakarreeni

Pärimusmuusika festivali toidutänaval ja piknikualal on ligi 30 toitlustajat, nende seas ka paar Aasia ja Kaukaasia köögi pakkujat.

Tavapärane on ikkagi klassikaline festivalitoit: friikartulid, natuke liha ja salatit.

Huvitavamatest leidudest võib osta sooja maisitõlviku 2 või näiteks lambakarree 13 euroga. Suitsuvuti prae eest küsitakse 8 eurot, kuid nii pelmeenide kui mulgipudru hind jääb 2,50 euro juurde.

Esimest aastat on toidutänavas näha Rootsi lauda. Osaihin-gu Sinilil telgi juures tegutsenud Peep Ojamäe sõnul on ta folgil toitlustamas käinud juba 14 aastat ja nad üritavad pakkuda taas midagi uut.

«1999. aastal tulime välja mulgipudruga,» märkis Ojamäe ja lisas, et praegu müüb seda peaaegu iga teine toitlustaja. Talle oli oma sõnul juba enne folki olnud selge, et vajatakse uuendust. «Nüüd otsustasime uue süsteemi kasuks. Nõnda saab inimene osta, mida tahab ja nii palju, kui suudab ära süüa.»

Portsjoni hind kujuneb kaalu järgi. Nii peab tarbija maksma 100 grammi sooja buffet' roa eest 1,60 eurot ning külma eest 0,90 eurot. («Sakala»)

Uue lava avakontserdile oli muusikat nautima tulnud nii mõnigi folgiline.

Muuseumi hoovi lava õnnistati edukalt sisse

ERET TALVISTE
sakala@ajaleht.ee

Eile öhtul andis folgi uues kontserdipaigas muuseumi hoovis esimese kontserdi ansambel VEM, kelle arvates on kompaktne paik pillimänguks igati sobilik.

Folgi meeskonnas muuseumi hoovi eest vastutava Kristiina Vilipõllu sõnul otsustati sel aastal kontserte seal korraldada, sest see paik on hubane ning publik ei valgu seal laiali.

See tööpoolest nii oligi. Kell 18 alanud kontsert meelitas kokku nii palju inimesi, et istekohti kõigile ei jagunud ning hoov oli seisjaid pungil täis. Muuseumi hoovi lava mä-nedžeri Mari-Liis Eskussoni jutu järgi ülerahvastatus kindlasti muret tekitama ei hakka, sest hoovi kasutusele võttes taheti-gi seal luua intiimne õhkkond. Ta lisas, et ruumipuudus võib tekkida ka suurematel aladel ning häd inimesi mahub igale poole palju.

Lava sisseõnnistanud ansambli VEM liikmete Eeva ja Villu Talsi ning Merike Paberitsi sõnul võis muuseumi hoovis esinemisega väga rahule jääda.

«Mõnus oli. Algul natukene kartsime, et sisehoovis esine-mine ei mõju helile hästi, kuid tegelikult oli suurepärase,» ütles Paberits.

Eeva Talsi arvates on muuseumi hoov isegi parem kui kultuurimaja hoov. «Siin ei kao rahvas nurkade taha ära ning me näeme oma publikut kogu aeg. Hea on see, et inimesed tulevad reaalselt kontserti kuulama, mitte jutustama,» rääkis Talsi.

Ta lisas, et on väga õnnelik selle üle, et rahvas elas kaasa ega kartnud ka lava ette tantsima tulla.

Sabatantsu saab näha igal folgil.

Ühele meeldib tantsida tennistes, teisele paljajalu. Folgil pole reegleid, peasi et mõnus on!

MATUSED

Mida teha taevasesse korterisse läinud looma maiste jäänustega

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Kui lemmikloom su- reb ning peremehel pole maalappi, millele teda matta, võib olukord esi- algu üsna nõutuks teha. Looma ärasaatmiseks on siiski mitu võimalust.

Kui omanik ei taha lahkunud lemmikut tingimata mulda sän- gitada, võib piisata kohalikule loomaarstile helistamisest. Vil- jandis on lemmikloomade kre- matooriumiga koostööleping nii Männimäe loomakliinikul kui Piia Vilu väikeloomakliini- kul. Nagu paljud teised Eesti loomakliinikud, võimaldavad ka nemad tellida tuhistamise niinimetatud täisteenust, alus- tades korjuse hoidmisest ja veost ning lõpetades tuha kät- tetoimetamisega, kui omanik seda soovib.

Alles avastamata võimalus

Nii Männimäe loomakliiniku juhataja Riina Jõgila kui oma- nimelise väikeloomakliiniku juht Piia Vilu ütlesid, et võima- lus veterinaari kaudu lemmik- looma kremeerida lasta on Eestis üsna uus ning paljud loomapidajad sellest veel ei tea. Kui Männimäe loomaklii- nikul on olnud Läänemaal asu- va Linnutee krematooriumiga leping viimased paar aastat, siis Piia Vilu väikeloomaklii- nik sõlmis Harjumaal asuva tu- hastuskeskusega koostöölepin- gu mullu.

«Kui loom sureb või tuleb magama panna, küsime omani- kult alati üle, kas tal on matmi- seks koht olemas või kuidas ta

plaanib edasi talitada,» rääkis Jõgila. «Inimesed ise ei oska tuhistamise kohta küsida.»

Jõgila tähelepanekut möö- da on loomaomanikud tuhasta- misvõimalusest kuuldes ena- masti heas mõttes üllatunud ning kasutavad selle tihti ka ära. «Surnud loomaga koju minna ei ole üldse meeldiv,» nentis ta.

Piia Vilu märkis, et kõne- alune teenus on kergenduseks eeskätt korteris looma pidava- tele inimestele, sest paljudel neist pole oma maalappi, kuhu lahkunud lemmikut sängitada.

Kõik maksab

Eestis võtab lemmikloomi vas- tu kolm krematooriumi. Need on Läänemaal Martna vallas, Tallinna külje all Maardus ja Tallinnas Nõmmel. Viimati ni- metatu alustas tegevust tänavu aprillis. Lääne-Virumaal Väi- ke-Maarjas töötab loomsete jäätmete käitlemise tehas, mis on keskendunud põllumajan- dusloomadele, kuid seal tuhas- tatakse ka näiteks Viljandi ko- dutute loomade varjupaigas magama pandud loomad.

On ka mõned lemmikloo- made surnuaiad, kuid needki asuvad Viljandist eemal: Har- jumaal Jõelähtmel, Valgas, Põltsamaal Mällikvere-Alast- vere külas ning Rakvere külje all.

Mõistagi maksab nii lem- miklooma tuhistamine kui matta laskmine. Esimesel ju- hul algab hind olenevalt loom- mast ja sellest, kas teda las- takse tuhistada ühes teistega või eraldi, paarikümnest eu- rost. Näiteks koera matmine läheb koos hauaplaadi telli- misega maksma aga umbes 130 eurot.

Kui lahkunud lemmiklooma ei taheta kremeerida, võib lasta ta matta mõnda lemmikloomade surnuaeda, kuid need asuvad Viljandist kaugel. Pilt on tehtud Harjumaal Jõelähtmel asuval kalmistul.

MIKKEL MARIPUU («POSTIMEES»)

Eesti loomakaitse seltsi meediajuhi Annika Lepa sõnul on temal ja ta kolleegidel hea meel selle üle, et lemmikloo- made legaalseid matmisvõima- lusi on juurde tulnud. «Loode- tavasti tekib neid ajapikku veel, sest nõudlus on suur,» lau- sus ta.

Annika Lepp selgitas, et

loomatauditörje ja loomsete jäätmete liigituse ja käitlemi- se seadusest lähtudes võib omanik lemmiklooma oma ko- duaeda sängitada, kuid kor- just niisama metsa matta ei to- hi.

«Lemmiklooma korjus on potentsiaalselt ohtlik loomne jääde ning selle loata matmine

on vastuolus loomatauditörje seadusega. Lisaks rikutakse lu- ba küsimata eramaale mattes ka maa kasutusõigusi regulee- rivaid seadusi,» sedastas Anni- ka Lepp.

Viljandi linnavalitsuse ma- jandusameti juhataja Reevo Maidla, majandusameti kesk- konnaspetsialist Inga Nõmmik

ning linnamajanduse spetsia- list Toomas Vilberg kinnitasid «Sakalale» ühtmoodi, et nende poole pole ükski inimene pöör- dunud, uurimaks võimalusi, mida oma lemmiklooma jäanu- sega teha.

«Ilmselt siis on viljandla- sed ise murele lahenduse leid- nud,» järeldas Inga Nõmmik.

Festival lööb linnas taaramajanduse õitsele

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Pärimusmuusika festival on Viljandi pudelikorja- jate kuldaeg. Kord kur- tis üks neist isegi taara- punktis, et järve äärest oleks rohkemgi kaupa saanud, aga ei jaksanud kõike mäest üles tuua.

Seda, et kuumadel suvepäeva- del on rand hea taarakoht, kin- nitab end Kaleviks nimetada lubanud pudelikorjaja, kelle tööpäevad mööduvad Viljandi järve ääres. Tema sõnul käiak- se pudeleid korjamas ka parki- des ja bussijaamas.

«Sel nädalal algavalt festi- valiilt saadakse tavalise päeva- ga võrreldes tõesti palju taar- rat,» rääkis Kalev. «Üldse on suvi hea aeg, sest siis on linnas rohkem üritusi ning ka välis- maalased on liikvel.»

Küsimusele, kui palju päri- musmuusika festivali ajal pu- delite korjamisega teenib, vas-

tas Kalev, et see sõltub päevast ja kellaajast ning sellest, kui palju on liikvel teisi korjajaid. «Need summad võivad väga erinevad olla. Kes korjab vä- hem, saab paar eurot; kes on usinam, võib saada terve festi- vali ajal kokku isegi paarküm- mend eurot,» nentis ta.

Mehe sõnul on kurb see, et toidutänav on muudetud tasu- liseks: sisenemiseks tuleb lu- nastada kaheeurone pilet. See- tõttu jäi paljudel pudelikorja- jatel mullu seal käimata. «Tun- dub, justkui oleks kellelgi kah- ju, et inimesed endale mingil- gi moel elamiseks raha teeni- vad,» märkis ta.

Viljandi bussijaama juures liikvel olnud Jaan rääkis, et su- viste ürituste ajal tasub pu- delikorjajatel teha koostööd, sest siis on ra-

haline võit suurem. «Mäletan, et eelmisel aastal oli Viljandi järve ääres üks üritus ning tüh- je pudeleid oli palju. Olin koos sõbraga ning nägime suurt vae- va, et pudeleid üles linna tuua ja need taara- auto- m a a t i panna,» jutus- tas ta.

Folgifestival on Jaani sõnul aga nii temale kui ta ameti- kaaslastele pärast võrdlemisi vaikset aega suur õnnistus. «Taaramajandus lööb Viljan- dis õitsele. Kasu saame nii meie kui

ka pudelite vastuvõtjad,» lau- sus ta.

Koidu tänaval asub Viljan- di ainuke tühjade pudelite ta- gastamise koht. See kuulub osaühingule Kullis, kes peab taarapunkti ka Jämejala tee- ristis. Ettevõtte juht Peeter Heuer ütles, et taara- vastuvõtjatel on käed tööd täis juu- ni keskpaigast au- gusti keskpaigani. «Siis tekib ka kõi- ge rohkem taar- rat,» sõnas ta.

Käimasolev nädal on taara- punktile erili- ne just päri- musmuusika festivali tõttu. «Eelmise aasta festivalipäeva-

del olid pudelikorjajad juba hommikul enne avamist meil ukse taga. Vahel seisis seina ääres neli-viis kotti taarat,» rääkis Heuer.

Üle-eelmise aastaga võrrel- des toodi taarat siiski vähem. Põhjus on Heueri hinnangul selles, et esimest korda festiva- li ajaloo jooksul tuli toidutäna- vale pääsemise eest maksta. Mullu kurtsid pudelikorjajad ka selle üle, et palju oli kinnisi konteinereid, mistõttu oli raske taarat kätte saada. «Nüüd on neil pudelite väljaargitse- miseks oma töövahendid: pi- kad puutoikad, millel on haak küljes,» selgitas Heuer.

Kuigi taarat tuuakse kes- misest rohkem tagasi kõigil festi- valipäevadel, koguneb seda enim laupäeval ja esmaspäe- val. «Laupäeviti sulgeme küll kell 13, kuid eelmisel aastal ei saanud me sel kellaaajal uksi kinni panna, sest inimesi aina tuli ja tuli. Ka esmaspäeval on olnud hulga tööd, sest püha- päeval tehakse festivalilt ju vii- mane korje,» kõneles taara- kaupmees.

Viljandi pärimusmuusika festivali ajal on nii kõikvõimaliku taara korjajatel kui ka vastuvõtjatel käed tööd täis.

PEETER LANGOVITS («POSTIMEES»)

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

UUS ŠKODA Superb Combi on kohal!
 Oma elust 3 aastat veedate autoroolis.
 Sellest 8 kuud sõidutades pereliikmeid...

Erimudel
 Superb Combi
 COMFORT

18 990 €

6,1 l / 100 km
 125 hj

Uus ŠKODA Superb – kui mugavus ja ruumikus loevad!

Erimudel Superb COMFORT

17 990 €

5,9 l / 100 km
 125 hj

ŠKODA Eesti
 mobiilirakendus

Saadaval
 App Store'is

Facebook.com/skodaest

Hinnas sisaldub: metallikvärv • konditsioneer • CD/MP3 raadio + 8 kõlarit • alarm • kiirushoidik • kesklukustus • valuveljed 16" • talverehvid • elektrooniline stabiilsuskontroll ESP • 6 turvatatja ... ja palju muud!

Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Tel: 4355 340 • viljandi@skoda.ee **www.skoda.ee**

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

72

Viljandi pärimusmuusika festivali programmis on 72 kontserti enam kui 200 esinejaga.

Kaks rumeenlast laua ääres, üks laua peal. Cantea Nicusori (vasakul) ja Costică Pantiru peavad oma muusikas väga tähtsaks traditsioone. Arvutist paistab Marius Neagu, kes nõustus varasest kellaajast hoolimata tõlgina appi tulema. Täna keskööl astub Fanfare Shukar üles festivali ööklubis.

ORKESTER

Pillimehi seob veri

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kes ei mäletaks Emir Kusturica vägevast komöödiast «Must kass, valge kass». Selle uskumatult kireva loo tegevus käis Doonau-äärsetes mustlaste kogukonnas, kus kohalik gangster Dadan püüdis soku-tada oma öde mehele suure maffiabossi sõbra pojale, tasase iseloomuga Zarele.

Film ja kogu seda saatev pöörane muusika on nii üle völli, et paari lausega seda juba ei kirjelda. Ja kes on linatööst korra näinud, ei see unusta.

Kehakeeletõlk

Kui selgus, et Rumeeniast on Viljandi pärimusmuusika festivalile oodata mustlastest koosnevat kümneliikmelist puhkpilliorkestrit, küpses minus kiiresti otsus kasutada haruldast juhust ning saada jutule meestega, kes teevadki täpipealt sellist muusikat ning on kõigi eelduste järgi pärit enam-vähem samasugusest kogukonnast.

«Mis keeles sa nendega suhtled,» uurisin ettevaatlikult orkestri saatjannalt Ele Viskuselt, kui oli selgunud, et muusikud valdavad ainult rumeenia keelt.

«Põhiliselt kehakeeles ja kui hätta jään, võtan appi Google'i tõlke,» vastas Ele rõõmsalt. «Võid ikka interv-

juud tegema tulla, küllap saame hakkama.»

Intervjuude alal on mul pikk ja kirju praktika, kuid kehakeeletõlk olnuks igal juhul midagi uut. Vestluse koha ja aja leppisime kokku Viljandis veidi enne keskööd, kui lõppes ansambli esimene kontsert. Mõninga üllatusega tõdesin, et need kõvad pillimehed on varased ärkajad: kohtusime eile hommikul juba kell üheksa.

Rääkima tuli orkestri peamees Costică Pantiru koos trompetimängija Cantea Nicusoriga. Et kehakeelele ei saa alati kindel olla, oli tragi Ele õõ jooksul organiseerinud neile Skype'i kaudu tõlgiks rumeenlase Marius Neagu, kes asus lauale paigutatud sülearvutis.

Mina esitasin küsimuse inglise keeles, Neagu tõlkis selle rumeenia keelde ja vastused omakorda inglise keelde. Ühendus oli natuke katkendlik, kuid asjad said kenasti aetud.

Rõõm on peamine

Bändi moodustab Costică Pantiru koos üheksa sugulasega. Orkestris on vennad, pojad ja väimehed. Kas Rumeenias on tavaline, et pool suguvõsa mängib ühes orkestris?

«Siin bändis on küll kõik sugulased,» möönab Pantiru. «Ega selles tõesti midagi ebataolist ole, et pere mängib ühes ansambelis. Meid seovad veresidemed ja muidugi ühendab meid huvi rahvamuusika vastu.»

Kuidas sellises kogukonnas asjad käivad? Kas Costică kui bändi peamees seab sugulased

ritta ja ütleb: sina hakkad mängima klarnetit ja sina, poiss, võtad tuuba, ning nii jääbki?

«Ei-ei, päris nii see ei käi,» muheleb intervjuueeritav. «Me ikka vaatame, kes mida paremini mängib, ning muidugi seda, millist pilli keegi mängida armastab. Vastasel juhul ei saaks ju muusikast rõõmu tunda, aga rõõm on väga tähtis.»

Pantiru ise on Rumeenia tuntumaid puhkpilliorkestrite juhte, kes oskab mängida kõiki orkestri pille ja suudab tänu sellele arranžeerida oma ansambli mitmesugust repertuaari. Enamasti ei saa asjatundjadki aru, kus lõpeb pärimuslik repertuaar ja algab tema enda fantaasia, sest Pantiru leiutised kannavad tihti vanema kohaliku muusikastiili elemente.

Jutustan meestele, et seda sorti muusika on Eestis üllatavalt populaarne just tänu Emir Kusturica filmidele ja Goran Bregovici muusikale.

«Jah, nemad on teinud selle menukaks mitmel pool maailmas, aga me ei tohiks unustada, et nii Kusturica kui Bregovici laenavad palju, tõesti väga palju ehtsast rahvamuusikast,» selgitab Costică Pantiru. «Kas sa Bregovici «Kalašnikovi» tead?»

Noogutan. Seegi pala on pärit Kusturica filmist «Maa-alused» ning helilooja esitas seda oma orkestriga ka 2008. aasta Eurovisiooni lauluvõistlusel.

«See on tegelikult puhas rumeenia lugu,» rõhutab orkestri juht ning peab väga kõneka pausi.

Bändist rääkides rõhutas ta ikka seda, et asudes moodsast maailmast kaugel väheviljakal maal, mida pidevalt

ohustavad põuad või üleujutused, on ansambli liikmete koduküla Zece Prājini üksnes läbi ime ellu jäänud.

Pulmad ja matused

Selle elanikud on mustlased, kes elavad suurte perekondadena naabrite keskel, kes on samuti tihti sugulased. Kõik räägivad mustlaskeelt, isegi rumeenlased, kes on külla elama jäänud. Pillimäng ongi paljudele peredele peamine sissetulekuallikas. Külas on viis puhkpilliorkestrit, kes kõik mängivad pulmades, matustel, ristimistseremooniatel, kohalikel pidudel ja ümbruskonna laatadel. Sealtsamast on pärit ka Rumeenia kuulsamaid ansambleid Fanfare Ciocărlia.

Fanfare Shukari repertuaar on nii mitmekülgne, et nad võivad tööpoolest mängida kõikjal matustest pulmade-ni.

«Neil puhkudel on meil muidugi erinev repertuaar,» märgib Cantea Nicusor vastuseks minu küsimusele. «Suured puhkpilliorkestrid on meie kandis teretulnud nii pulmades, matustel kui ristsetel.»

Aeg-ajalt satuvad nad musitseerima ka väljapoole Rumeeniat. Kapitalistlikule majanduskorraldusele üleminek tabas Zece Prājini elanikke valusalt: lähima linna tehased suleti või vähendati neis tööliste arvu ja mehed kaotasid töö. Naised ei teeni raha — nende ülesanne on lapsi kasvatada, sööki valmistada ning köögiviljaaia ja koduloomade eest hoolitseda. Nii et muusika aitab neil sõna tõsisel mõttel elus püsida.

ARVUSTUS

Unelevast kandlest kulddhammaste ballini

21. Viljandi pärimusmuusika festivali esimene päev pakkus muusikutest kena ja geograafiliselt mitmekesist läbilõiget. Kui enamasti on neljapäev maiuspala nendele, kes hindavad küll muusikat, kuid ei pea masse selle elamuse lahutamatuks osaks, siis sedakorda oli silma järgi publikut tavapärasest isegi rohkem.

Eksootikat oli kontserdiprogrammis paras jagu, kuid eredad elamused olid seotud siiski eesti artistidega.

Õhtupoolikul Kaevumäel ilmselt esimest korda nii suure publiku ette astunud Puzzle võlus rahvast nooruse ning ehe-da võltsimatu entusiasmiga. Kunagise eesti regilaule džässi- ja popirütmides töödeldud Collage'i austusansambel Puzzle koosneb üheksast pärimus- ja džässmuusikust.

Nimigi vihjab sellele, et noortele nagu nende suurele eeskujule Collage'ilegi meeldib luua eri asjadest uus tervik. See on omamoodi austusavaldus ligi viiekümneaastasele bändile, kelle looming rajanes sajanditevanustel lugudel.

Ajastute filtrist hoolimata on regivägi ikka olemas ning Puzzle kontserti ei tasu vahele jätta. Pealegi on selle liikmed nii nunnud, kui laenata pärast nende kontserti juhuslikult kuuldud hinnang.

MARGUS HAAV

«Sakala»
433 0046

„**Neljapäev paistis silma suurte koosseisude poolest.**»

Nii nagu Puzzle pole päris see, mida folgilavalt on kuulma harjutud, on midagi erilist ka Epifoliumi nime all esineva, Walesis sündinud ja multikultuursetes Torontos üles kasvanud eesti soost Iisak Sulev Andreleri soolokava.

Tema saabus Eestisse 2008. aastal ja jäigi siia. Äratuntava heli ja isikupärase muusikalise tekstuuriga Epifolium paistab siinsel õigupoolest piisavalt mitmetahulisel etno-maastikul silma originaalse lähenemise poolest. Leebed kandleõrmitused, unelev bass ja ambientseid helimaastikud esitlevad pärimusmuusikat läbi omalaadse elektroakustilise prisma.

Epifoliumi luuperi ja arvuti abil kootav helivõrk on ilus ja paeluv. Tavatud arranžeringud, ehkki eksperimenteerivad, peavad raudselt lugu minevikust. Örn metallofon, kandle kõrval kitarr ja kontrabass — värelev, habras ja lummas.

Eksootilistest külalistest oli Kirsimäe platsi peaaegu täis meelitanud Türgist pärit Nevbahar, mis esindab sealseid klassikalisi muusikastiile ning tegeleb põhiliselt sufide muusikaga. Sufid peavad muusikat jumalikuks kunstiks. Meditatiivsed lood ja efektne pöörlev derviš mõjusid rituaalselt ning seejärel oli veidi kummaline näha lava äärt pii-ravaid väga ilmaliku olemisega kodanikke, õlletops näpus.

Neljapäev paistis silma suurte koosseisude poolest. Fanfare Shukaril oli laval peaaegu kümme meest, kelle tempokas ja kaasakiskuv esinemine tõi vägisi meelde Emil Kusturica filmid, kulddhammastega mehed ja sogase alkoholiga kolmeliitrid pudelid. Peo algus oli paljutootav.

Epifolium mõjub karge tuulepuhanguna. Täna saab teda kuulata Viljandis Jaani kirikus.

ELMO RIIG

Algul oli raekoja kellatornis puidust hammasratastega ajanäitaja, mis kippus olema vihmade ilmaga aeglane ning käima päikesepaiste korral ette. Inimestel sai sellest villand ning kell vahetati välja moodsama vastu.

Johan Laidoner ja hobune Palladium on kujutatud elusuuruses.

Laidoneri pargis asuva purskkaevu juures jutustab giid alati, et veel 1920. aastal asus seal turg, kus ei tohtinud müüa Võrtsjärve kala. Lubatud oli ainult Viljandi järvest püütu.

Põhjus, miks Viljandi on tuntud maasikate poolest, peitub Paul Kondase maalil «Maasikasööjad». Linnas asuvate betoonmarjade varred osutavad alati Kondase keskuse poole.

LINNATUUR

Giidi saatel Viljandis ringi jalutamas

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Mille poolest oli kuulus praeguses Viljandi muuseumis asunud apteek? Kust pärinevad betoonist maasikad ning mida need tähendavad? Mida sümboliseerib Laidoneri platsi purskkaevu poiss kalaga? Linna giidituuri käigus saab nii neile kui teistele küsimustele vastuseid.

Jalutuskäigu peatuskohad on Jaani kirik, Viljandi mõisa park, Johan Laidoneri ratsamonument, lossimägede rippisild, Villu kelder, Esimene Kirsimägi, pärimusmuusika ait, Varese sild, Kondase keskus, Johan Laidoneri park, raekoda, Johann Köleri park ning Arkaadia aed.

Säärased marsruudiga jalutuskäike on alates 1. juunist korraldatud iga päev ning need kestavad augusti lõpuni. Start antakse kell 13 Vabaduse platsilt betoonmaasika juurest.

Stardipaika lähen teisipäeval kümme minutit enne retke algust, pea mõtteid täis. Kas giidituur ikka leiab aset? Kas ma olen ainuke või ilmub kohale ka teisi? Kas saan ringkäigu ajal ülevaate Viljandi tähtsamatest kohtadest?

Ühed loomad kõik

Esimene kõhklus kaob, kui olen ületanud kohviku Fellin juures tänava ning näen taamal valget vihmavarju hoidvat tütarlast. Päril üksi ma siiski ei ole: sealsamas ootab ka üks eakam naine.

Alguseni jääb veel mõni minut ning mulle meenub, et osalemise eest on tarvis maksta. Täiskasvanule on hind üks euro. Pakun münti giidile, kuid tema sõnul pean pileti ostma paar sammu eemal olevast turismiinfopunktist.

Olles raha vastu pileti saanud, mõtlen, mismoodi saavad giid ja teabepunkt veenduda, et olen endale lunastanud õiguse giidituuril osaleda — keegi mu

lubatähte ei küsi ega kontrolli. Küllap siis usaldatakse, mõtlen.

Kell on saanud 13, giid tutvustab end. Anna-Liisa Ruut on õpilane ning juhatab eesti-, inglise- ja saksa keelseid tuure teist hooaega. «Tavaliselt on tuuril kolm-neli inimest. Sellises rühmas on hea liikuda, ei pea palju jooksmat ega kõvasti hüüdma,» lausub ta.

Seejärel hakkab ta rääkima Viljandist: kui vana on linn ning millal ja kus seda esimest korda mainiti. Juttu tuleb kunagisest Eesti Panga hoonest ning praeguse ametite maja kohal asunud Vabadussõja mälestussambast.

Kas teadsite, et alles 87 aastat tagasi oli praeguse Vabaduse platsi asemel õunaaed või et umbes sada aastat tagasi paiknes seal, kus praegu on vana spordihoone, Klinke hobupostijaam, kus linna rikkurid käisid kaarte ja piljardit mängimas? Olete ehk kuulnud reeglist, et kui seal kukkus mõnel mänguril raha maha, siis seda üles võtta ei tohtinud?

Pärast seda, kui on kõnelnud Martin Kleinist, kelle kuju seisab spordihoone ees, liigume edasi Jaani kiriku juurde, kus küsitakse, kas soovime ka pühakotta sisse põigata.

«Küsin seda oma tuuridel alati. Eestlased enamasti kirikusse minna ei taha, sest on selliseid näinud küll, aga välismaalased uudistavad huviga,» ütleb Anna-Liisa Ruut. Seda, kas soovime ka sisse minna, küsib ta meilt ringkäigu ajal mitu korda.

Viljandi mõisa pargist liigume edasi Johan Laidoneri ratsamonumendi ette. Saame teada, et tegelikult kartis kuulsa kindral hobuseid ega istunud nende selga kunagi.

Kas teadsite, et lossiparki rajati XIX sajandil väike loomaaed? Seal elutsesid kaks kitse ja üks põder, ent nood surid ja loomaaia mõte maeti samuti maha.

Anna-Liisa Ruut juhatab eesti-, inglise- ja saksa keelseid tuure juba teist aastat.

Rippisillale on kirjutatud kolm aastat: 1879, 1931 ja 1995. Need tähistavad silla ehitamist, linnale kinkimist ja rekonstrueerimist aega. «Nüüd on sild ohutu, seepärast läheme siit üle,» jätkab Anna-Liisa Ruut.

Ordulinnus ja ait

Teisipäeva pärastlõunal käib lossivaremete juures vilgas sagimine: tehakse viimaseid ettevalmistusi pärimusmuusika festivaliks ning parandatakse kindluse müüre. Meie giidi sõnutsi tehakse linna tutvustavaid jalutuskäike ka festivali ajal.

Müüride juures kuuleme legende, mis pajatavad Viljandi paadimehest ja Villu keldrist. Põgusalt tuleb juttu ordulinnusest, mis enne Liivi sõda oli Riia oma kõrval üks Baltikumi võimsamaid.

Seejärel läheb meie tee üle Esimese Kirsimäe. Teisele jõudes saame teada, et enne 2008. aastat oli praeguse pärimusmuusika aida asemel laogunev laohoone.

Põikame läbi Kondase keskuse eest ning

giid kõneleb, kust on pärit linnas paiknevate rohkete betoonmaasikate idee. Mõte on võetud naivistliku kunstniku Paul Kondase maalist «Maasikasööjad». «Maasika vars osutab muide alati Kondase keskuse poole,» selgitab Anna-Liisa Ruut.

Giidituuril olivad kuulevad huvitavaid fakte ka sellest, mida sümboliseerib Laidoneri pargi purskkaevu kalaga poiss, mille poolest oli omal ajal kuulus praeguse Viljandi muuseumi asemel olnud apteek (õige vastus: seal olid müügil linna esimesed karastusjoogid) ning miks vahetati 1930. aastatel välja raekoja tornis olnud puidust hammasratastega kell.

Enne jalutuskäigu lõppu punkti jõudmist räägib Anna-Liisa Ruut raekoja hoonest, Johann Köleri pargist ja seal olevast kunstniku mälestussambast.

«Algul oli kujul käes kolm pintslit, kuid et need olid tehtud pronksist, varastati neid alati. Otsustati, et need tuleb asendada ühe puidust pintsliga ning esialgu viidi minema ka see. Nüüd on inimesed teadlikud, et pintsel on puidust,» jutustab ta.

Rohkem kui tund aega kestnud jalutuskäik lõpeb Arkaadia aias, kus giidi sõnutsi saavad kokku kolm ajastut: kesk-aegne linnamüür, 200-aastane hoone ning viieaastased tänapäevased ehitised.

«Et siin on kohvik, kus saab istuda ka väljas, olekski sobilik giidituur selles kohas lõpetada. Aitäh tulemast,» lausub Ruut. Tema tähelepanekut mööda suunduvad Eesti turistikud Viljandis jalutuskäigu lõppedes enamasti sööma, välismaalased aga seavad sammud Vabaduse platsi poole, sest seal ootab neid buss.

Mida võiks selle ringkäigu kohta öelda?

Leian, et tavaturistile, kes tahab saada kõigest põgusalt ülevaadet, see sobib. Ajaloo- huvilistele, kes on tõenäoliselt huvitatud ka ordulinnusest, jääb sellest ehk väheks. Olgu lisatud, et paha ei tee giidituuril osalemine ka viljandlastele — kindlasti kuulevad nemadki seal üht-teist uut või värskendavat seniseid teadmisi.

Villu keldri kohta räägitakse mitmesuguseid legende, neist üks jutustab, et Villu lukustati keldrisse seetõttu, et tema ema oli avaldanud ordumeistrile poja plaani kindluse vallutada.

1995. aastal, kui rippisild taasavati, tahtsid töömehed näidata, et see on renoveeritud kvaliteetselt. Nad läksid selle alla ning linnarahvas kõndis õnnelikult üle.

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

1109

Sel nädalal lõppenud «Credit24 suvevolle» kolmas hooaeg tõi Eestis võrkpalliväljakutele 1109 mängijat. Tänavuse sarja üldvõidu teenis nais- te arvestuses Reelika Smill Taeblast ja meeste seas Madis Keskküla Kohilast. Viljandimaa parimatena oli meestest Joonas Liik üldtabeli viies ning naistest Merike Teska kümnes.

Täaksi meeskond langes karikasarjast

Kolmapäeval Tartus mängimas käinud SK Täaksi jalgpallimeeskond pidi 5:2 alla vanduma JK Welko Elekt-rile. See tähendas Suure-Jaani valla esindusele Eesti karikavõistlustelt väljalangemist.

Eesti jalgpalli meistrivõistlustel kolmandasse liigasse kuuluv SK Täaksi jäi võõrsil peetud kohtumise avapoolajal 0:3 kaotusseisu. Teisel poolajal löid nii Viljandimaa esindusest liiga ühe astme võrra kõr-

gemal jalgpalli harrastav JK Welko Elekter kui Täaksi meeskond kaks väravat.

Kui SK Täaksi keskendub nüüd veel üksnes meistrivõistluste mängudele, siis Eesti karikavõistlustel 32 parema sekka jõudnud Viljandi Tulevikul seisab 6. augustil ees kolmanda ringi kohtumine FC Floraga.

SK Täaksi kuulub Eesti meistrivõistlustel kolmanda liiga lõuna gruppi, kus hoiab praegu tosina meeskonna seas seitsmendat positsiooni. Samas grupis osalevad Viljandimaalt veel Suure-Jaani United ja Viljandi JK Tuleviku Vanakesed. («Sakala»)

Tulevik kaotas Tartus lähikonkurendile

ALVAR LOOG, jalgpallihuviline

Viljandi Tuleviku jalgpallimeeskond alustas hooaja teist poolt võõrsil dramaatiliselt, kaotades 2:3 lähikonkurent Tartu SK 10-le.

Nagu viimastes voorudes eba-meeldivaks tavaks on kujunenud, mängis Tulevik seegi kord mitme põhimeheta: peale sobiva kehaehituse ja kogemusega keskkaitstjate olid puudu ka ründajad. Koguni kolm noort Viljandi mängijat tegi selles kohtumises esiliigadebüüdi.

Sellest hoolimata oli Tulevik avapoolajal selgelt ründavam pool ning võinuks värava võimaluste hulga järgi jõuda vaheajaks turvalisse eduseisu, kuid kahjuks ei leidnud pall teed postide vahele.

MÄNG

Tulevik kohtub homme kell 19.30 Viljandis FC Levadia duubliga.

Kui teisel poolajal vahetati puhkama seni paremal äärel teravusi loonud 17-aastane Sander Loigo, kadusid Tuleviku rünnakutest kiirus ja hoog ning mängupilti hakkasid valitsema väljakuperemehed.

Kõik selle kohtumise viis väravat löödi mängu viimasel pooltunnil. 59. minutil läks Tulevik juhtima. Raiko Mutle sööt leidis tartlaste kaitseliini vahel Karel Kübara, kes toimetas palli väravavahist mööda ning võis juubeldades jälgida, kuidas Tartu meeskonna keskkaitstja seda väravajoonelt üle pea käärilöögiga puhastada üritades lihtsalt pallist mööda lööb.

Et paar minutit varem oli Tuleviku keskkaitstes mänginud Indrek Ilves vigastuse tõttu väljakult lahkunud, muutus olukord tagalas ülimalt haavatavaks. 65. ja 68. minutil löigi koduvõistkond kiiresti kaks väravat tagasi, kasutades ära Tuleviku kaitseliini eksimusi, mida sinne meeskond polnud endale lubanud kogu senise hooaja jooksul.

Koraks võimaldas Tulevikul kergemalt hingata Eesti U-17 koondise 16-aastane liige Roger Teor, kes tegi selles kohtumises oma esiliigadebüüdi. 77. minutil, kõigest 10 minutit pärast sissevahetamist avanes ta tartlaste kaitseliini taga, saatis palli paari ilusa puute järel väravasse ja tõi tabloole viiginumbrid.

Viimane sõna jäi selles kohtumises siiski väljakupere-meestele, kes võtsid kaks minutit enne kohtumise normaalaja lõppu löödud väravaga 3:2 võidu.

Arvestades puudulikku koosseisu ja sellest tingitud eksperimentaalset asetust, tuleb Tuleviku mängijatega rahul olla, aga kui lasta endale lüüa kolm lapsikut väravat ning raisata vastaste värava ees pillavalt võimalusi, ei ole esiliigas kahjuks võimalik kellegi vastu punkte saada. Statistiliselt on tähelepanuväärne, et esimest korda sel hooajal lubas Tulevik endale mängus lüüa rohkem kui kaks väravat.

Esiliiga turniiritabelis jätkab Viljandi meeskond endiselt teisel kohal. Liider Jõhvi Lokomotiv on kogunud seitse punkti enam, aga Tuleviku selja taga on viie punkti sees koguni viis meeskonda. Nagu Viljandi esinduski noolivad meistriiliiga piletit Tartu SK 10 ja Rakvere Tarvas, kes jäävad võrdse kohtumiste arvu juures Tulevikust maha vastavalt kolme ja nelja punktiga.

Järgmise kohtumise peab Tulevik homme kell 19.30 Viljandi linnastaadionil Tallinna Levadia duubliga.

Rivo Saaremäe pidas noorteklassi viimase võistluse Tšehhis asetleidnud Euroopa meistrivõistlustel. Ta jõudis seal põhiturniirile, kuid langes kohe avaringis välja.

ELMO RIIG

LAUATENNIS

Esireket jättis jungaeaga hüvasti

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Euroopa meistrivõistlustel jungaeaga hüvasti jätnud Viljandi lauaten-nise esireket Rivo Saaremäe tõdeb, et suurturniir ei sujunud päris ootuspäraselt, ent meelt heita pole samuti põhjust.

Tšehhis Ostravas peetud juunioride Euroopa lauaten-nise meistrivõistlustel põhiturniirile pääsenud, ent seal kohe avaringis välja langenud Rivo

Saaremäe nentis, et poolakast vastane oli hirmus tugev. «Kaotasin talle 4:1, see oli väga kindel allajäämine,» tunnistab noormees ausalt.

Saaremäe sõnul polnudki põhiturniiril lihtsat vastast loota, seetõttu ei nurisenud ta loosiõnne üle. «Juba põhiturniirile pääsemine on päris kena, kuid sihik oli mul siiski seatud üksikmängu avaringist kaugemale,» rääkis ta. «Individuaalturniirist veidi parem oli mu esitus võistkonnavõistlusel — usun, et seal mängisin oma koha välja.»

Eesti juunioride meeskond lõpetas Euroopa turniiri

28. kohaga. Individuaalselt tegi parima eestlasena Ostravas suurepärase võistluse Narva noormees Aleksandr Lušin, kes jõudis koguni 16. parema sekka.

Viljandi spordikooli kasvandik ei nimetanud juunioriea viimaseks jäänud suurvõistlust just ebaõnnestumiseks, kuid oma mänguga ta üldjoontes rahule ei jäänud.

«Nüüd on noorteage läbi, tulevikus pean juba täiskasvanutelt mõotu võtma,» ütles praegu puhkust nautiv lauaten-nisist. Juba mõne nädala pärast hakkab ta valmistuma eelseisvaks hooajaks.

Õunaaias jaurasid väikesed tsiklid

Nädala eest Abja-Paluojaal sealse noorte tehnikaringi eestvõttel peetud motovõistlus saab tuleva nädala laupäeval järje.

Möödunud pühapäeval peetud «Abja õunaia 2013 Mini MX / sääru» avaetapil teenis kolmes võistlusklassis etapipunkte 38 osalejat. Oodatult oli enim startijaid *pitbike* ide vabaklassis, kus 20 tulemuse kirja saanud teenis Janno Raba ja Jarli Palgi ees etapivõidu Rainer Varblane.

Pitbike ide ekspertklassi sõitjaid oli kohal 11. Selles arvestuses teevad kaasa need Mini MX motosõitjad, kes on viimase viie hooaja jooksul Eesti motosportiföderatsiooni mooduvõttudel esikolmikusse jõudnud. Kahe sõidu kokkuvõttes teenis etapivõidu Günther Põllumäe, teine oli

Eelmisel pühapäeval Abja õunaia motorajal peetud võistluse kõige kiiremate sõitjate starti kogunesid Mini MX ekspertklassi sõitjad.

Karl Lõbus ja kolmas Kauri Raba.

Traditsiooniliselt olid starti oodatud ka nõukogudeaegsed võrrid. Kõige nobedamalt liikus seekord Ronn Maci sääreväristaja. Kahe sõi-

du kokkuvõttes pidi teise tulemusega leppima Janno Raba ning kolmanda kohaga Henri Luik.

Abja õunaia motovõistluse teine etapp sõidetakse 3. augustil. («Sakala»)

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Kujundus Piret Holtmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Kujundaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. «Sakala» ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rütüli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8958

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Neljapäeval sündisid Viljandis tüdruk ja poiss.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile», 26. VII 1983

Farmirahva ühistööna tahetakse aasta lõpuks jõuda lehma keskmise piimaanniga 4100 kilogrammini. Muidugi nõuab see võistluspinger ja senise edumaa säilitamist. Kavas on osa võtta ka loomakasvatajate talvevõistlusest. Töömeeleolu aitab tõsta teadmine, et panipaikades on mitmekesist loomasõõta rohkem kui varasematel aastatel. Eelolevatel kuudel täienevad talvemoona varud veelgi.

KINNISVARA

Müüa 1-toal korter Männimäel. Tel 5852 1460.

Müüa 4-toaline korter Männimäel. Tel 5802 2222.

Müüa maja Abjas Aia t 15, veelgi soodsam uus hind 16 500 €, võimalik järelmaks. Andmed ja fotod www.city24.ee. Tel 501 1966.

Müüa paarismaja osa Uueveskil. Tel 5648 5072.

Müüa suvila Mähmal, 13 km Viljandist. H 13 000 €. Tel 5627 0808.

Müüa vana talumaja Mustlas. Hind 10 000 €. Tel 524 5038.

Müüa või üürida 4-toal korter Männimäel. Tel 517 2442.

Ostan 2-toal ahik korteri Põltsamaal. Tel 512 3410.

Ostan garaaži. Tel 5669 3386.

Ostan maad ja metsa. Tel 511 1666.

Ostan maja Uueveskil. Tel 5194 2289.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Rootsi investor ostab teie metsakinnistu erihinnaga. Pakkumised tel 524 8513.

Soovin üürida 2-toalise ahjuküttega korteri Viljandis. Tel 5342 0414.

Üürile anda 1-toal korter Männimäel. Tel 5674 5164.

SÕIDUKID

Müüa 1995. a MB 1.8, bensiin, ls 121 000 km. H 2300 €. Eestis sõitnud ei ole. Tel 5382 1505.

TEENUSED

Autoklaaside müük, paigaldus ja parandus, ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54-b, tel 433 7789, e-post carfix@carfix.ee.

Carstopis kliimahoolitus 45 €.

Elektritööd. Tel 5811 6906.

Firmalt üldehitus-, katuse-, siseviimistlus- ja korterite remonditööd. Kvaliteet. Garantii. Tel 5344 5466.

Kaevetööd, oksapurustamine, postiaukude puurimine, laaduriteenus. Tel 5362 9519.

Kaevude puhastus, sanitaartehnilised tööd. Tel 5813 5496.

Katusetööd ja materjalid. Teras-, kivi-, bituumen- ja eterniitkatused. Müük ja paigaldus. Triimon OÜ tel 5636 7722. Mõõtmistööd ja hinnapakumised tasuta!

Majade värvimine, pritskrohvimine ja parandused, survepesu. Tel 5190 7192.

Metallitööd: väravad, aiad, piirid. Tel 517 5265.

Metsa väljavedu, metsakultuuride hooldamine. Tel 522 9472, www.camma.eu.

Probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518, www.arborist.ee.

Puitfassaaditööd. Tel 5457 8759.

VISTEKEL OÜ pakub

tagaluuk்தွတ်ကုတ်-furgoonautoga (2,5 t või 21 m³)

KOLIMIS- ja VEOTEENUSEID üle Eesti.

Teave tel 5344 5466.

Rakke-, salv-, šahtkaevude kaevamine, puhastamine, süvendamine ja remont. Tel 557 4792.

Remondin ning ehitam ahjusid, pliite ja kaminaid. Tel 5563 6074.

Rentida järelveetav korvüstuk (12 m). Tel 5667 1137.

Reoveemahutite ning septikute müük ja paigaldus koos kaevetööga. Tel 5306 5322.

Värviliste metallide keevitus ja velgede sirgestamine. Aalux Rehvikeskus, Riia mnt 97. Tel 5660 4152.

Saksa takso 1316.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Summutite remont. Tel 508 4126.

AS ACROPOLIS
EHITAB JA REMONDIB KRUUSATEID JA TRUPE NING MÜÜB

- liiva,
- sõelutud liiva,
- kruusa,
- purustatud kruusa,
- killustikku.

INFO ja TELLIMINE tel 524 1222. e-post kristjan@acropolis.ee

Sülearvutite hooldus ja remont. Tel 5347 2596, www.raja.ee.

Trimmerdamine. Tel 5458 0291.

Vannitubade ehitus ja remont. Tel 5377 2246.

Veo- ja tösteteenus. Liiv, kruus, killustik, muld. Tel 5373 1475.

Viin tasuta ära külmkappe, pesumasinaid ja elektripliite. Tel 525 8050.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Võsalõikus. Tel 5392 9651.

TÖÖ

OÜ Kivi Pagar vajab pagarit. Info telefonil 433 4252.

AS MTG Viljandi bussipark pakub tööd autoremondilukksepal. Vajalik busside või veoautode remondi oskus. Kontakttel 5306 7342 või tulla E—R aadressil Pargi t 5-b.

Vajatakse forvarderi operaatorit. Tel 5623 8341.

MÜÜK

50 cm segapuud 27 €/rm. 11,4 rm vedu tasuta. Tel 5332 4176.

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Müüa karpkala- ja linaskimaime. Tel 503 5771.

Müüa kase- ja lepaklotse 60 l võrgus, 1,50 € võrk. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa kiik. Lisainfo veebilehel www.simer.ee või tel 5560 7369.

Müüa lõhutud küttepuid. Vedu tasuta. Tel 5683 0454.

Kuivad ja märjad 30 ja 50 cm küttepuid. Klotsid võrgus. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuivad ja toored küttepuid. Tel 502 9596.

Lõhutud küttepuid. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Mahutid, septikud, lipumastid. Müük, vedu, paigaldus. Tel 5344 3556, info@plastekor.ee.

Märg lepp Viljandi maakonnas 25 €/rm. Tel 5359 4891.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

RIIDED KOGU PERELE

PALJU SOODUS-PAKKUMISI!

Mulgi Marketi II korrus, Jakobsoni t 2, Viljandi. Tel 433 3229. E—R 9–18, L 9–16, P 10–15

Müüa töökorras kombain Sampo 30 (3500 €), ratastraktor T-16 (1000 €) ja viie piiga kartulirootor (1000 €). Helistal tel 522 8130.

Pakitud kütteklotsid ja kamina- puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Toored ja kuivad pliidipuud. Tel 5828 9919.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

OST

GRUNDAR PUITOÜ

Metsakinnistute ja raide ost (sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpooteegiga koormatud metsakinnistud). Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 510 3681, andrus@grundar.ee faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

AS Rõngu Mahl ostab aed- ja metsamarju. Info tel 745 9565.

VESMEL

Ostame kasvavat metsa ja metsakinnistuid, metsamaterjali ja raieõigust.

Pärnu, Riia mnt 87 info@vesmel.ee Tel 502 0471, faks 443 2550.

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

Eesti ERAMETS

ostame METSAKINNISTUID

üle Eesti: tel 507 2544 www.erametsa.ee

METSALE HEA PEREMEES!

LOOMAD

Müüa Dalmaatsia koera kutsikad, sünd 21. juunil. EKL, kiip, vakts. Hea hind! Tel 528 2179.

Müüa noor paaritatud maatõugu lehm ja noored muskuspardid (puhastavad õue tigudest). Tel 435 8100, 5373 4230.

TORU-JÜRI www.torujyri.ee

VIADRUS kasutegur ~80% 10-aastane garantii

TÜRGI MALMKATLA UNI LÕPUMÜÜK ERITI SOODNE UNI 8 ribi 899 EUR (kasutegur 62%)

Viljandi, Leola 49 Tel:433 0002 E-R 9-18 L:10-14

METSAMATERJAL

Ostame saarepalke Rakveres, hind 70 €. Tel 507 3477.

Tartumets ostab metsakinnistuid. Teeme parima hinna. Tel 5557 7007, www.tartumets.ee.

KOOLITUS

Soome tööohutuskaardikoolitus 27. juulil ja 3. augustil. Hind 85 eurot. OÜ Unigo Partners (koolitusluba nr 6240HTM), tel 5661 4656, www.aktuaalkoolitus.ee.

KASUTATUD ASJAD

Müüa aasta töötanud külmik Be-ko (kõrgus 85 cm). Tel 5593 9145.

Antigi, vanade müntide ja paberraha, märkide ja medalite, postkaartide ja markide ost. Tel 5566 3939.

Müüa kasutatud mahlaauruti, metallist aiapostid, väike vee- paak. Tel 5674 1235.

Müüa kasutatud Pioneer-pliit ja uus 200 l roostevaba paak. Tel 433 5392.

Ostan vanu raamatuid, raha- sid, märke, medaleid, orde- neid, marke, postkaarte, foto- sid, hõbedat, ehteid, laua- nõusid, mänguasju, fotoapa- raate, kunsti, mööblit, talu- semeid jm. Tel 5629 8981.

Müüa metallist töölaud kruus- tangidega või vahetada kütte- puude vastu. Tel 434 5247.

Müüa soodsalt naistejalgratas. Tel 5391 3233, 433 5260.

Ostan Pioneer-pliidi küttekeha ja malmist plaadi. Tel 5383 5125.

Ostan raamatuid, ka nõukogude- aegseid. Tel 5669 3386.

Ostan pidevalt veneaegseid uusi ja hästi hoitud asju. Tel 516 4550.

Ostan teie üleliigseid asju ja aitan kaubikuga kolida. Tel 5649 5965.

Müüa sümboolse tasu eest M-412 mootori ja käigukasti osad, varus- tusega õhkpaat (80 €) ja haagis SKIF (350 €). Tel 5382 1505.

Nõukapood Turu t 13. Vanava- ra ost-müük. Tel 5804 6910.

Ostan vanaaegseid raamatuid, postkaarte, paberrahaseid, mün- te, nõusid, maale, ikoone, meda- leid, hõbedat, mööblit, märke, ordineid, dokumente, kellasid jne. Tel 5829 9810.

Ostan vana paadiankru, pääste- rõnga, laeva rooliratta, kompassi ning igasuguseid veneaegseid keelavaid, hoiatavaid ja suuna- vaid (tänava)silte ja plakateid. Tel 516 4550.

Ostan vanu fotosid ja postkaarte (linnavaated, mõisad, raudtee- jaamad, koolid jne). Hind kuni 7 €. Tel 5566 9430.

Ostan veneaegseid ja vanemaid kellasid ning uure. Huvitavad käe-, seina- ja äratuskellad, pak- kuda võib ka muud. Tel 5845 5341.

TEATED

Laupäeval, 3. augustil kell 14 on Karksi vallas Lillis 20. külapäev. Oodatud on kõik, kes seda küla kalliks ja omaks peavad. Kell 21 algab simman ansambli Svips saatel. Info Malle tel 5559 4072 ja külamaja tel 433 2416.

Vanavaralaat 26. ja 27. juulil linna piiril Loode t (Suur-Kaare tänavast haigla poole). Tel 552 1786.

Mälestame kallist klassivenda **REIN SAAREOKSA** Siiras kaastunne lähedastele. Endise Viljandi 2. keskkooli 1959. aastal lõpetanud

Üks mälestus kaunis ja püha me südamest iial ei kao. **HILJA ROSALIE LIIBUSKIT** 27. VII 1913 — 14. IX 2001 mälestavad 100. sünniaastapäeval lapsed peredega.

Sa lahkusid teele, mil lõppu ei ole. On sinu päralt nüüd igavik.

Lahkus meie kallis **ROZA PIKINEN** 13. IX 1922 — 25. VII 2013

Leinavad omaksed.

Lahkunu tuhastatakse.

Urni muldasängitamisest teata- me hiljem.

Mälestame alati sõbralikku **HELLE SAARDI** Südamlik kaastunne omastele. Kalvi 6 majarahvas

Tähtede taga nüüd koidab sul taevas ootus ja lootus täide seal läeb.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema, vanaema ja vana- vanaema **HELJO KAPP** 23. X 1929 — 26. VII 2013

Leinavad tütre Sirje ja Taimi peredega.

Ärasaatmine Rapla kabelis.

Südamlik kaastunne Alarile ema **MALLE SOOSAARE** kaotuse puhul. Endised töökaaslased EM Transi päevilt

Südamlik kaastunne Leale laste- ga abikaasa ja isa **REIN SAAREOKSA** kaotuse puhul. Alina, Eda, Kaie ja Aino

Avaldame südamlikku kaastun- net Leale kalli abikaasa **REIN SAAREOKSA** surma puhul. Klubi Aoaligus

Kallis Lea! Meie sügav kaastun- ne sulle abikaasa ja lastele isa **REIN SAAREOKSA** kaotuse puhul. Viljandi maanaiste ühendus

Mälestame **REIN SAAREOKSA** ja avaldame kaastunnet Leale las- tega abikaasa ja isa kaotuse puhul. Ene ja Tanja

Mälestame head sugulast **REIN SAAREOKSA** Südamlik kaastunne omastele. Perekond Roose

Mälestame head naabrit ja kal- list lapsepõlvesõpra **REIN SAAREOKSA** ning avaldame sügavat kaastunnet omastele. Linda ja Heino perekonnaga

Südamlik kaastunne Leale laste- ga abikaasa ja isa **REIN SAAREOKSA** kaotuse puhul. Viljandimaa naisliit

Avaldame kaastunnet Leale kalli abikaasa **REIN SAAREOKSA** kaotuse puhul. Liidie, Sirje, Helle, Inge, Valve, Malli ja Anne

Südamlik kaastunne Leale laste- ga abikaasa ja isa **REIN SAAREOKSA** surma puhul. Sirje ja Lembit

Eesti lennupäevad 2013

3.-4. augustil Eesti Lennundusmuuseumis

Lennuprogrammi algus kl 11

Peaesineja JURGIS KAYRIS - endine maailma-meister õhuakrobaatikas

www.lennundusmuuseum.ee

Eesti Õhuväe demolennud
Piirivalve lennusalga päästeoperatsioonid
Langevarjuhüpped
Mudellennukite demonstratsioonid
Huvilennud

VI Meefestival

MULGIMAA KÄSITÖÖ- JA SÜGISLAAT 7. septembril

Mulgimaa käsitöö- ja sügislaad 7. septembril. Täpsem info tel 5695 8776, leili.nael@mail.ee www.karksi.ee

Mulgimaa Karksi-Nuias 6. ja 7. septembril

MULGIMAA KÄSITÖÖ- JA SÜGISLAAT 7. septembril

MULGIMAA KÄSITÖÖ- JA SÜGISLAAT 7. septembril

ARUTECH

parimad aknad
Asutatud 1999. a.

Aknad kuni -57%

Paigaldus -50%

Arutech Parimad Aknad rakendab nüüd akende tootmisel süsteemi Gealan S 9000. Sellel tänapäeva kõige soojemal süsteemil (profiili U-väärtus on 0,92 W/m²K) on mitu eelist ja hea hind.

Rahvusvaheline kvaliteedijuhimise sertifikaat ISO 9001:2008 ja keskkonnasertifikaat ISO 14001:2004

Üle Eesti 1516 www.arutech.ee
VILJANDI Tallinna tn 19/21, tel 433 3699

KattoCenter

Kõik, mida sinu katus vajab.

VILJANDI: Pärnu mnt 11A Viljandi
 Veiko Pommer, Müügikonsultant
 +372 5636 7722
viljandi@kattocenter.ee
www.kattocenter.ee

TELLIGE TASUTA KATUSE ÜLEVAATUS. SAATE KINDLA HINNAGA PAKKUMISE NING TEAVET KATUSE HETKE OLUKORRA KOHTA. info@kattocenter.ee

KAS SINU MAJA KATUS ON KORRAS?

WECKMAN MONIER JCO PAL ORIMA

LEMEX

USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1993

- METSAKINNISTUTE JA RAIE OST
- METSAMATERJALI OST
- RAIE- JA TRANSPORDITEENUS

www.lemex.ee
 Tel +372 502 1666, 799 1474
margus.juhkam@lemex.ee

OLLY

LISAPLEKID
VIHMAVEESÜSTEEMID
KATUSETARVIKUD
TURVATOOTED

KINDEL KATUS OTSE TOOTJALT!

Kiviprofiil

Trapetsprofiil

Valtsprofiil

Klassikprofiil

VILJANDI, Leola 58
 Tel 5347 4353
viljandi@olly.ee

TÜRI, Tallinna mnt 20
 Tel 5360 0757
tyri@olly.ee

www.olly.ee

Metsä Forest Eesti AS

ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke ja paberipuitu, küttepuitu ja võsaraiejäätmeid

Tel 511 8671, 509 0200
 e-post eesti@metasgroup.com

Metsäliitto Eesti AS on nüüd Metsä Forest Eesti AS

THK

2013/2014 ÕPPEAASTAL VÕETAKSE VASTU ÕPILASI JÄRGMISTELE ERIALADELE:

Põhikooli baasil

Mehhatroonik	3,5 a.
Autotehnika	3,5 a.
Automaatik	3,5 a.
Metallitöötleja arvjuhtimisega (CNC) pinkidel	3 a.
Keemik	3 a.
Müüja rõivaalal	3 a.
Sisekujundaja assistent	3,5 a.
Rätsep - stilist	3 a.

Keskooli baasil

Mehhatroonik	2,5 a.
Külmemehaanika	2 a.
Autotehnika	2,5 a.
* Arvjuhtimisega (CNC) metallilöökepinki seadistaja	2 a.
Keemik (poolautomaat)	1 a.
Juuksur	1,5 a.
Rätsep - stilist	2 a.
Automaaler	2 a.
Autoplekksepp	2 a.
* Autodiagnostik	1,5 a.
* Müüja rõivaalal	2,0 a.
* Müügikonsultant	0,5 a.

Uus eriala. Annab müügitoo alase lisakvalifikatsiooni.

* töökohapõhise õppe korral vajalik praktikakoha olemasolu

Soovijatele koht renoveeritud õpilaskodus.

Tallinna Tööstushariduskeskus

Sõpruse pst 182
 Tallinn 13424
 Telefon: 65 42 833
 65 45 026
 Faks: 65 42 874
 e-post: info@thk.ee
www.thk.ee

RAK Euroopa Liit

TASEMEL KUTSEHARIDUS

Mööbel.ZIP Tartus

Sisustus-E Kaubamaja, Tehase 16
www.zipzip.ee

mööbel.zip

Kuni 5. augustini mööbel.ZIPi Tartu esinduses

SUUR SÜVINE SOODUSMÜÜK!

Palju mööblit allahinnatud

kuni 70%

Mööbel ZIP on mööbli tipp!